

ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА
ВИСШИЕЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

МОТИВИ

на Станислав Петров Георгиев
съдия, заместник – председател на Апелативен съд –
Пловдив,
кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет от квота
тата на съдиите, мандат 2017 г. – 2022 г.

Уважаеми колеги,

Да бъдеш номиниран за кандидат за избран член на ВСС е висока професионална чест. Предложението за моята кандидатура е на съдии от Апелативен съд – Пловдив, Окръжен съд – Пловдив и Районен съд – Пловдив. Колеги, с които съм работил, познавам ги, те ме познават и са преценили, че могат да ми гласуват доверие. Съгласих се с това предложение, тъй като вярвам на преценката им, че, с натрупания професионален опит, бих бил полезен в работата на новия състав на ВСС, с оглед подобряване администрирането на органите на Съдебната власт, което ще доведе до възстановяване на професионалното спокойствие в ежедневната работа, както и повишаване на общественото доверие.

Да бъдеш избран за член на ВСС е лично и професионално предизвикателство. Работя като съдия повече от 22 години и тази професия ми харесва. Разглеждал съм основно граждански дела - както първоинстанционни, така и второинстанционни. На практика до момента съм преминал последователно през всички съдийски длъжности по смисъла на чл. 163 от ЗСВ. Изпълнявал съм и административни функции, но никога не съм изоставял пряката правораздавателна работа – натовареността ми, включително и към момента, винаги е била равна на тази на колегите, с които съм работил. Същевременно имам и преподавателска дейност, най – вече в Националния институт на правосъдието /от 2001 г. и до сега/, по време на която се запознах с голяма част от колегите от другите съдилища /магистрати и съдебни служители/ и създадох отлични лични и професионални контакти, които ми помагат в работата. Това ми дава увереност, че имам опита и професионалната подготовка да се опитам да се включа в работата на висшия административен орган на Съдебната власт.

18.04.2017 г.
гр. Пловдив

подпис:
/Станислав Георгиев/

КОНЦЕПЦИЯ

от Станислав Петров Георгиев,
съдия, заместник – председател на Апелативен съд - Пловдив

кандидат за изборен член на Висшия съдебен съвет за мандат 2017 г. – 2022 г. за избор, обявен в ДВ бр. 94/24.02.2017 г.

Съобразно изискването на чл. 29в, ал. 4 от ЗСВ, представям концепция за дейността на Висшия съдебен съвет.

Висшият съдебен съвет е колективен орган, който осъществява правомощията си чрез пленум и две колегии, като решенията се взимат с определено мнозинство. При това положение е много трудно за един кандидат за изборен член чрез еднолична концепция да ангажира дейността на целия орган.

Висшият съдебен съвет е екип, било при работата в пленума, било в отделните колегии. Положително развитие и ползотворна дейност може да има единствено и само ако този екип от професионалисти индивидуалисти основава решенията си на общи принципи, идеи и ценности.

Ето защо ще представя своето виждане за ВСС като орган на държавна власт и осъществяването на неговите правомощия. Ако моите предложения бъдат подкрепени от колегите съдии и бъде избран, ще направя това, което зависи от мен, за да се стигне до реално постигане на поставените цели чрез реализиране на набелязаните мерки.

Висшият съдебен съвет е колективен орган, конституиран в резултат на членство по право, избор от Народното събрание и проведен пряк избор от професионалната общност.

Демократизмът следва да е основен принцип на неговата дейност. Това означава, че е абсолютно задължително всеки въпрос да бъде обсъден и всеки член да изрази своето мнение.

След взимането на решение, със съответното мнозинство, всеки член трябва да бъде ангажиран с неговото изпълнение, независимо от становището, изразеното по време на дебата. Демокрацията означава да имаш правото да бъдеш изслушан, но и задължението да спазваш решенията на мнозинството.

Съгласно чл. 16, ал. 1 от ЗСВ, Висшият съдебен съвет представлява Съдебната власт, осигурява и отстоява независимостта и, определя състава и организацията на работата на съдилищата, прокуратурите и следствените органи и обезпечава финансово и технически тяхната дейност, без да се намесва в нейното осъществяване.

Тази независимост е както външна /по отношение на останалите органи на държавна власт или обществени групи/, така и вътрешна /между отделните органи на Съдебната власт и между магистратите/.

Във всеки случай на опит за външна намеса в работата на отделни органи или магистрати, включително и по конкретни дела, Висшият съ-

дебен съвет следва да има своевременна, ясна, единна и последователна позиция, базирана на принципите на разделение на властите и на носенето на отговорност.

Обособяване на две колегии е положителна стъпка за гарантиране на вътрешната независимост. Така беше прекъсната хипотетичната възможност представители на една от страните в наказателния процес да имат влияние върху професионалното развитие на съдиите.

Системата за баланс и контрол предполага невъзможността Прокуратурата /независимо от представител на кое ниво/ да осъществява каквато и да било проверка на пряката съдийска работа, освен по линия на инстанционното обжалване.

На практика основната задача на Висшия съдебен съвет е да осигури адекватното администриране на органите на Съдебната власт и така да обезпечи функционирането на правосъдието.

Но не бива да бъде забравяно, че съдилищата съществуват не заради самите себе си, а за да гарантират упражняването на едно от основните права на гражданите – правото на съдебна защита в справедлив процес и в разумен срок – чл. 31 и чл. 56 от Конституцията на Република България.

Към настоящия момент доверието в управлението на Съдебната власт не е на особено високо ниво не само от гледна точка на обществените очаквания, но и от гледна точка на хората, които работим в съда, прокуратурата и следствието. С години не са решени основни проблеми /отчетност, статистика, натовареност, сграден фонд, финансово обезпечаване/, за които всички говорим, но няма постигнати осезаеми резултати, независимо от усилията, които се полагат и наблюдаваните положителни тенденции. Причините са както обективни, така и субективни, но те не са непреодолими.

На субективните причини няма да се спирам, доколкото техният генезис е в период от време много преди един магистрат да стане член на Висшия съдебен съвет и отстраняването им не може да стане с решения на този орган.

Висшият съдебен съвет е колективен орган на държавна власт. Трима от неговите членове са такава по право, а останалите 22 са изборни, с петгодишен мандат – чл. 130 от Конституцията на Република България. Това означава, че на всеки пет години, съставът се подменя изцяло. С оглед специфични функции, за осъществяването на които няма как да се получи нарочна предварителна подготовка и обучение, след приключване на мандата, се губи приемствеността и се затруднява устойчивото развитие на дейността. На „новите“ членове, независимо от високото ниво на техния професионализъм, гарантирано от осъществения пряк избор, обективно е необходимо време да се запознаят с вътрешните механизми на работа, за да могат пълноценно да изпълняват своите задължения. На практика се стига до цикличност в ефективността на работа, което е неприемливо и неоправдано.

Управлението на органите на Съдебната власт е процес с краткосрочни, средносрочни и дългосрочни дейности. То се нуждае от детайлно и професионално планиране и изпълнение. Прекъсването на връзката на един персонален състав на Висшия съдебен съвет с този процес при изтичане на мандата означава неговото забавяне и дори спиране. Изпълнението на задълженията на един орган на държавна власт не може да е кампанийно, тъй като

се застрашава самото функциониране на държавността.

Администрацията е изключителен помощник на членовете, но нейният професионализъм не може да запълни началната липса на опит в ежедневната работа на Висшия съдебен съвет, за различните инициативи и етапа на тяхното осъществяване, за съществуващите проблеми и стъпките за тяхното преодоляване, за оперативните и стратегически планове за развитие.

Добре би било да се помисли за създаването на механизъм, който да осигури кадрова приемственост, каквато законодателно е уредена за други колективни органи на държавна власт – например Конституционния съд. Мисля, че на определен период от време, част от персоналия състав на Висшия съдебен съвет следва да бъде подменян и така той действително да се превърне в постоянно действащ орган, съобразно изискването на чл. 16, ал. 2 от ЗСВ.

Тази идея не може да се реализира от Висшия съдебен съвет, тъй като е необходима промяна в Конституцията. Ако има професионална воля и подкрепа от колегите магистрати, следва да бъдат направени необходимите стъпки да бъде убеден законодателя за ползата от такъв подход и активна подкрепа при неговото реализиране.

Много от причините за не дотам положителния ефект от работата на Висшия съдебен съвет са заложили и в законодателната рамка, която се приема прибързано и небалансирано – без ясна визия за ефекта, който ще се постигне с едно или друго нормативно решение. След което отново се променя, без да бъде аргументирана обективна необходимост от това.

Висшият съдебен съвет няма законодателна инициатива, но има достатъчно механизми за въздействие чрез изразяване на становище за развитието на законодателния процес, както и по конкретни проекти за нормативни актове - чл. 30, ал. 2, т. 13 от ЗСВ. В този смисъл е необходимо да се изработи адекватен модел за комуникация с другите органи на държавна власт. Възможна мярка в тази насока е създаването на длъжност „парламентарен секретар“, чиято основна функция ще бъде да координира връзките с Народното събрание, особено във връзка със законодателния процес.

С оглед осигуряване на баланс между проектите за нормативни актове, изпратени за съгласуване или в процес на изработване и вече действащи такива в областта на администриране на правосъдието, считам, че би било целесъобразно в Дирекция „Правна“, Отдел „Нормативна дейност и процесуално представителство“ да бъде обособено звено, условно наречено „Пазители на правото“ – специалисти юристи, чиято задача да бъде преглед на съвместимостта между проекти за нормативни актове и вече действащите такива. Така ще бъдат избегнати възможни колизии и ще се осигури последователно развитие на нормативната рамка.

Едно от основните правомощия на Висшия съдебен съвет, осъществявано чрез Пленума, е приемането на проект за бюджет.

Нито един орган на Съдебната власт не може да функционира без съответен финансов ресурс. Правосъдието не е безплатна дейност и то следва да бъде материално обезпечено. Висшият съвет приема и предлага проект, но последна дума има Народното събрание. Приходите на органите на Съдебната власт за 2016 г. са общо 110 844 676.00лева. Това е малка част от планирания бюджет. Само от собствени приходи не може да се осигурят необходимите финансови средства. А това е ангажимент на Държавата, чрез всич-

ките и органи. Повече от 700 000 000.00 лева са несъбраните от НАП вземания на органите на Съдебната власт към 31.12.2016 г. и тази сума не само, че не е събрана, но и едва ли това ще се случи. Тя надхвърля значително целия бюджет за 2016 г., който е 518 000 000.00 лева.

Висшият съдебен съвет не носи отговорност за това институционално бездействие, но е длъжен да вземе мерки за минимизиране на неговите неблагоприятни последици. Изключително полезна се оказва инициативата вземания на органите на Съдебната власт да бъдат събирани от съдебни изпълнители, но ефективността на съдебни изпълнители е различна, с оглед техния законов статут. Ето защо е необходимо иницираните и стимулирането на нормативни промени, които да гарантират и подобрят този процес.

Висшият съдебен съвет е длъжен да изготви и представи реалистичен бюджет, основан на действителните нужди. При тяхното определяне трябва да бъдат създадени задължителни стандарти, които да гарантират равнопоставеността на различните органи на Съдебната власт при осигуряване на материалната обезпеченост.

Основно перо на бюджета са сумите, свързани с възнагражденията на магистрати и съдебни служители. Ето защо, при определяне на бюджета, който по своята същност е финансов план, задължително да се прави предвиждане за изпълнението на разпоредбата на чл. 218, ал. 2 от ЗСВ. А посоченото правило следва да се прилага неотменно и това да става на всяко тримесечие. Липсата на средства не може да бъде мотив за неприлагане на действащ закон.

Стандарт следва да има и при снабдяването с различни технически средства: от автомобили до компютърна техника. Въпрос на процедурно решение е как да стане това, но не е невъзможно да се създадат правила, съобразно които да се стигне до осигуряването на тази стандарти. Пример: автомобили се закупуват за нуждите на отделните органи, както следва: за районни съдилища с определени показатели, за окръжни съдилища, за административните съдилища, за военните съдилища, за апелативните съдилища, с определени характеристики, съобразени с тяхната специфики, включително географско положение и за върховните съдилища.

Необходимостта от компютърна техника да е функция от броя на съдиите и съдебните служители.

Следва да се предвижда и срок за използването, който да е еднакъв.

Снабдяването с основни материални средства следва да става не за всеки орган поотделно, а централизирано. Така ще се гарантира опростяване и намаляване на процедурите за обществени поръчки, висока икономическа рентабилност, включително по – ниска цена и техническа съвместимост. Ще се подобри планирането и финансовата дисциплина /без кампанийно харчене на средства в края на годината/ и ще се гарантира равнопоставеност.

Друго правомощие на Пленума е организиране квалификацията на съдиите, прокурорите, следователите и съдебните служители.

Към настоящия момент обучителната дейност се изпълнява основно от Националния институт на правосъдието. Дългогодишните усилия на екипа на НИП дават своите очевидни резултати. Но участието в отделните форми на обучение е въпрос на наша лична преценка. В този смисъл трябва да бъдем мотивирани да участваме в квалификационни инициативи, които да са съобразени с нашите нужди и това участие да се отчита при кариерното изра-

тване и атестирането.

На първо място Висшият съдебен съвет следва да планира и защитава в пълен обем необходимите бюджетни средства, които да осигурят изпълнението на годишната учебна програма на НИП.

Чрез своите представители в Управителния съвет на НИП, Висшият съдебен съвет следва да гарантира качеството на предлаганото обучение чрез одобряване на подходящи обучители. По мое мнение, постоянните преподавателите в НИП, следва да бъдат предимно колеги от Върховния касационен съд или Върховния административен съд и само по изключение такива от апелативно ниво. Трудно е да се накара един съдия да се откъсне от пряката си работа, за да бъде преподавател. Но това е въпрос на механизми за мотивация, чрез които да се намери баланс между персоналните професионални интереси и тези на съдийската общност.

Висшият съдебен съвет управлява недвижимите имоти на Съдебната власт. Това правомощия беше дефинирано с изменението на ЗСВ /ДВ бр. 28/2016 г./. Преди това сградите бяха стопанисвани от Министерство на правосъдието.

Понастоящем положението със сградния фонд не е особено добро. Най – вече не е балансирано. Има съдебни сгради, които са в състояние, което пречи на нормалната работа и това положение е от години.

Не може да се очаква Висшият съдебен съвет да реши еднозначно и бързо всички проблеми със сградите, натрупани с години бездействие. Но следва да е налице ясна визия за този процес. В този смисъл действията на сегашния състав, които, по мое мнение са изключително адекватни с оглед краткия срок, следва да бъдат продължени и надградени с планиране на дейностите за стопанисване на сградния фонд за продължителен период от време, включително и чрез кадровото укрепване на структурното звено от администрацията, което ще се занимава пряко с тази дейност.

Необходимо е новият Висш съдебен съвет следва да направи цялостен анализ на „наследеното“ съществуващо положение, за да бъдат формулирани реалистични приоритети, планирани необходимите дейности и осигурени нужните средства. И не последно място да бъде информирано обществото за това състояние и кой е отговорен за него.

В тази връзка също следва да бъдат създадени стандарти:

Един съдия – един кабинет. Това не е лукс, а необходимост. Има съдилища, в които колегите работят по двама или по трима в едно помещение. Работата на магистрата е творческа и предполага създаването на подходящи условия за работа.

Това се отнася и за членовете на Висшия съдебен съвет и КАК.

Площ на помещенията на съдебните служители, включително администрацията на Висшия съдебен съвет, съобразно техните функции, с оглед осигуряването на безопасни и здравословни условия на труд.

Тези стандарти не могат да бъдат изпълнени в рамките на един мандат, тъй като ще е необходим значителен финансов ресурс. Но те трябва да бъдат създадени и да се работи постепенно за тяхното постигане.

Съдебната карта е структуроопределящо правомощие на Пленума, което е безусловно свързано с гарантиране на достъпа до правосъдие на всички правни субекти.

Достъпът до правосъдие е конституционно право, но то не следва да бъде абсолютизирано.

Както вече посочих, правосъдието не е безплатна дейност и то не е евтино. Необходимите средства за нормалното функциониране не могат да бъдат осигурени от плащаните държавни такси. Няма и не може да има стойностна адекватност между действителната цена на правораздавателната дейност и платените такси. Но правосъдието не е стопанска дейност и не може да се управлява като търговско дружество. То е фундамент на държавата, който гарантира приложението и налагането на действащия правов ред.

Строителите на съвременна България са създали административното деление, включително и обособяването на съдебните райони с мисъл за изграждане на Държава. Не може единствено пестенето на средства да е причина за радикалното и прекрояване.

Това не е означава, че съдебната карта не може да бъде променяна чрез реструктуриране и дори да се мисли за закриване на отделни органи, най – вече, но не единствено на районни такива. Но това може да бъде направено след цялостен анализ на натовареността по места, динамиката на делата по видове, другите дейности, които например районните съдилища извършват /бюро „Съдимост“, вписванията, съдебното изпълнение/, географското положение, отстоянието от други съдилища от същото ниво, комуникациите. Такъв анализ следва да бъде направен не от кабинетите, а на място и то при тясно взаимодействие с другите органи на държавна власт – централни и местни. В този смисъл това е един продължителен процес и крайният резултат следва да се основава на ясни правила, точни разчети и балансиран подход, а не на конюктурни проекти.

Моето мнение е, че съдилища в граничните райони не може и не трябва да бъдат закривани. Освен пряк носител на правораздавателната функция, те са и символ на държавната власт по места. Тяхната липса неминуемо ще доведе до вакуум в правовия ред и той напълно естествено ще бъде заместен от форми на обичайното право. Тяхното закриване може да е икономически оправдано, но е обществено неприемливо и вредно.

В тясна връзка с горните правомощия на Пленума са и компетентностите на Съдийската колегия за предложения за броя на съдебните райони и седалищата на съдилищата, по определяне броя на съдите и на съдебните служители.

За да има яснота за реалния брой на делата и по видове, следва да се създаде система от единни критерии за събиране на статистически данни. Много беше направено в тази насока. Формулярите значително се стандартизираха и опростиха. Съществуващата в момента система все още позволява различия при отчитането на различните групи дела и дейности, което може да доведе до не съвсем обосновани управленски решения.

Ето защо, при наличие на техническа възможност, би било добре да бъдат свързани деловодствата на всички съдилища с база данни, която да се поддържа от Висшия съдебен съвет. Така цялата информация по образуването и движението на делата ще бъде налична и лесно достъпна и няма да е нужно постоянно изискване на различни справки по места, което отнема значителен времеви и човешки ресурс.

назначаването на магистрати в органите на съдебната власт става чрез конкурс. Това е правилото. За съжаление съществуват и доста изключения, които, макар и предвидени в закона, по мое мнение, обезсмислят конкурсното начало и създават условия за непрозрачно кариерно израстване. Това води до демотивация на колегите и е предпоставка за създаване на зависимости, несъвместими с длъжността „съдия“.

Действително сега действаща уредба е законово регламентирана. Аз съм съдия - ще спазя и приложа всеки действащ закон, независимо дали ми харесва или не. Но това не означава, че не мога да имам различно мнение за това кое е правилно и справедливо.

Категорично считам, че следва назначаването в органите на Съдебната власт следва да става чрез конкурс: за младши съдии, за първоначално назначаване и за повишаване.

И трите процедури следва да се базират на общи принципи при отчитане на конкретните специфики.

Всяка комисия следва да се председателства от съдия от Върховния касационен съд, съответно от съдия от Върховния административен съд, когато конкурсът е за административни съдии. Така ще се избегне евентуалната вероятност от неразбирателство между членовете на комисииите относно начина на провеждане и правилността на конкретните отговори.

Предвиденото участие на хабилитиран учен по правни науки е неприемливо. Независимо от моето дълбоко уважение към представителите на академичната общност, нека само професионалисти практики да избират най – добрите от тези, които висшето образование е подготвило, с оглед конкретните свободни места.

Всички кандидати за първоначално назначаване следва да преминават през едни и същи конкурсни етапи: писмен - чрез тест и устен – чрез събеседване, на който да се допускат само кандидатите, достигнали определени резултати на теста.

При конкурсите за повишаване и преместване да се провеждат: тест и оценка по представени документи - дела и данни за правораздавателната дейност.

Тестовите да бъдат автоматично генерирани в деня на провеждането от множеството предварително подготвени въпроси от съдии от различните по степен съдилища, обобщени от членовете на Комисията по атестирането и конкурсите.

Пример: за конкурс за първоначално назначаване на съдия в районен съд всички окръжни съдии от страната изпращат примерни въпроси един път в годината. От тях КАК подбира най – подходящите 1200 такива. Същите се „поставят“ във виртуална „кутия“ и в деня на теста, чрез компютърна програма, се изтеглят 120 въпроса. Така ще се избегне всякаква възможност за предварително „изтичане“ на информация за задачата на писмения етап.

Първоначалното назначаване да се предвижда само за районно ниво. В този смисъл последното изменение на ЗСВ е разумна, но не достатъчна крачка в правилната посока.

Що се отнася до преценка за нравствените качества, трудно може да бъде прието и разбрано изискването на чл. 184, ал. 4, т. 8 от ЗСВ, това да става чрез попълване на въпросник.

Изискването за мотивационно писмо би имало смисъл, само ако е ръкописно и да се предвижда негов анализ от съответен специалист, с

оглед създаване на профил на кандидата. При сегашната уредба, това е едно формално изискване, без никаква практическа стойност и полезност.

Всеки кандидат, спечелил конкурс, трябва задължително да работи минимум пет години в органа, за който е кандидатствал. Съществуващата практика за преместване в кратък срок след назначаването е ярък пример за заобикаляне на конкурсното начало.

Безусловното преместване да е само при условията на чл. 194, ал. 1 от ЗСВ. Разпоредбата на чл. 194, ал. 2 от ЗСВ следва да се прилага само ако съответните магистрати са работили определен брой години /примерно: не по – малко от пет/ в съответния орган.

С предприемане на действия за законодателна инициатива за по балансираното регламентиране на конкурсното начало Висшият съдебен съвет би изпълнил една от основните си функции – да осигурява и отстоява независимостта на Съдебната власт, съобразно чл. 16, ал. 1 от ЗСВ.

Кариерното израстване на магистратите е основна отговорност на Висшия съдебен съвет. Тя е свързана с критериите и с възможностите за развитие.

Професионалното израстване на всеки колега включва както неговото повишаване в ранг на място, така преминаването на по – висока позиция. Тези възможности са и стимул за личното усъвършенстване и квалификация.

Повишаването в ранг не следва да е автоматичен резултат от натрупването на определен стаж като формално изискване. Трябва да се даде превес на професионалните достижения, при отчитане на цялостната дейност: работа с делата /качество и срочност/, работа с колеги и граждани.

Преминаването на по – висока позиция следва да става за дължително след конкурс, по вече описания начин и след преценка на целия професионален път на отделния кандидат по реда на атестирането.

Въпросът с управлението на делопотока е един от основните, свързан с дейността на Висшия съдебен съвет, който е призван да даде общата правна и организационна рамка. Пряко с него са свързани проблемите с натовареността, съдебната карта, броя на магистратите и съдебните служители в отделните органи на Съдебната власт и тяхната обезпеченост.

Не може да бъде предвидено колко дела ще постъпят, от какъв вид, в кой съд и кога. Но когато има достоверна статистическа информация, могат да бъдат анализирани тенденциите и да се направят изводи за реалното положение.

На първо място е необходима допълнителна яснота относно видовете дела, които се образуват и техните кодове. Това може да стане с изменение на Правилника за администрацията в съдилищата чрез даването на ясна дефиниция какво е търговско дело и въвеждането в чл. 76, ал. 2 на код за второинстанционни търговски дела.

На второ място следва да се постигне съвместимост на ползваните деловодни програми. Това ще доведе до възможност за централизирано обучение за работа с тях, до еднаквост при генериране на данните, възможност за техния пренос между различните органи на Съдебната власт, Висшия съдебен съвет и Инспектората, и така ще се реализира един от елементите на

електронно правосъдие, съобразно изискванията на чл. 360а – 360т от ЗСВ.

На трето място следва да се вземат мерки в посока синхронизиране на разпределението на делата и натовареността на съдиите и съдебните служители.

Случайното разпределение на делата е важен елемент от осигуряване на правото на независим и безпристрастен съд. Но този фактор не трябва да бъде преекспониран, както е в момента. Трудно може да се говори за действително случайно разпределение в съдилища, в които определен вид дела се разглеждат от сравнително малък брой съдии. Но това не значи, че професионалното решаване на споровете е под въпрос.

Ако имаме прозрачна система за назначаване и кариерно израстване, ако е налице стабилна и непротиворечива законодателна рамка, която да не налага интензивен тълкувателен процес, ако обществото бъде образцово за същината на правораздавателния процес, ако престане взаимното безпринципно противопоставяне между органите на държавна власт, както и това между отделни органи на Съдебната власт, включително и между магистрати, за страните едва ли ще е от значение кой съдия ще разгледа конкретното дело.

Но доверието е загубено в значителна степен и се търсят различни начини за размиване на отговорността, чрез предлагане и опити за реализиране на мерки със съмнителна ефективност. Не считам, че въвеждането на една или друга инициатива само, за да бъде отчетено, че нещо се прави, е стъпка за действителното решаване на проблемите.

През годините разпределението беше осъществявано първоначално на принципа: постъпило дело се дава на следващия съдия, съобразно разпределението по материи и състави. В последствие се въведе използването на нарочна програма, но базирана по места.

Действаща Централизирана система за разпределение на делата /ЦСРД/ е насочена повече към случайността на разпределението, но не осигурява неговата равномерност. Налице е дисбаланс в натовареността, а това е причина за неритмичност в работата както на съдиите, така и на съдебните служители. Следваща последица е затрудняване при насрочването и приключването на делата. За съдията е без значение, кое дело ще му бъде възложено. Важното е да е разумно натоварен, за да може да върши работата си качествено и в срок.

В крайна сметка най – потърпевши са страните.

Задължително следва да бъде направен преглед на извършеното по отношение управление на делопотока и натовареността. Да бъдат наредени мерки за преодоляване на съществуващите проблеми. Включително може да се стигне и до спиране прилагането на СИНС за определен период, с оглед спорния ефект от нейното действие.

Следва да бъде създаден стандарт за натовареност на всеки магистрат: на един човек да разглежда определен брой дела. При увеличаване на този брой в съответния съд, това автоматично да води до увеличаване на щата за съдии и съдебни служители. Необходим е и национален стандарт за съотношението съдии/съдебни служители по видове съдилища.

Това не е бърз процес, но, въз основа на вече направеното, да се предприемат стъпки за определяне на критериите за натовареност: вид съд, брой на делата, сложност на делата, включително и елементите за обективна оценка на тази сложност, динамика на делата.

Когато се вземат едни или други управленски решение, не трябва да се забравя, че те ще бъдат изпълнявани от колегите и не трябва да водят до затрудняване и усложняване на работата.

Не може да бъде решен само този проблем, който не е поставен на обсъждане, за който се мълчи.

В тази връзка следва да бъде създадена среда за синхронизиран обмен на информация както между отделните органи, така и между тях и Висшия съдебен съвет.

Целта е осигуряването на открита и пряка връзка на основата на доверие и равнопоставеност с оглед преодаляването на възникнали проблеми и вземането на управленски решения.

Комуникацията с отделните органи на Съдебната власт трябва да бъде постоянна и непосредствена. В този смисъл може да бъде направено своеобразно „разпределение“ на апелативните зони между изборните членове на Съдийската колегия, като за съдилищата от всяка зона да отговарят непосредствено по двама човека – един от професионалната и един от парламентарната квота /по възможност един граждански и един наказателен съдия/ и двама за специализираните и военни съдилища общо /по възможност наказателни съдии/. Това разпределение ще бъде само работно и няма да ограничава възможността на останалите членове за пряк контакт с колегите по места.

Комуникацията с професионалната общност, с другите юридически професии и с обществото би била облекчена ако бъде създадено електронно издание на Висшия съдебен съвет. В него да бъде концентрирано публикуването на всичко, което има да бъде съобщавано и то в кратък срок, а не това да става в отделни подстраници на сайта. Не само новините за работата на този орган, но и доклади, проекти за нормативни актове, статии, теоретични разработки, съдебна практика по ключови проблеми. Трябва да има и достъп до записите на заседанията на пленума и двете колегии. Като задължително да има възможност за обратна връзка в реално време.

Не само колегите, но и цялото общество трябва да знае какви решения е взел Висшия съдебен съвет, въз основа на какви аргументи и как тези решения ще се изпълняват. При осъществяването на тази важна задача медиите са естествен партньор на Висшия съдебен съвет, поради което комуникацията с тях е съществен елемент в ежедневната дейност.

Организацията на съдебната администрация е ключов въпрос за осигуряване ритмичността на правораздавателния процес. Нуждата от добре подготвени и мотивирани съдебни служители е очевидна и постоянна. В тази област са налице няколко проблема: липса на образователна възможност за подготовка на съдебните служители преди постъпване на работа в органите на Съдебната власт, несъответствие между съществуващите щатове и длъжностните характеристики, дисбаланс в мерките за контрол и поощряване.

„Съдебен служител“ е професия. Неговата работа е строго специфична както по отношение на останалите професии, така и между отдел-

ните органи на Съдебната власт. При условие, че се касае за около 10 000 работни позиции, няма как тези функции да бъдат осъществявани пълноценно без предварителна професионална подготовка, по единни държавни критерии.

Към настоящия момент няма учебно заведение, което да има специализирана обучителна програма и да предлага обучение за професията „съдебен служител“. В резултат на това, при назначаването на съдебни служители, макар да се провежда след конкурс, не може да се гарантира минимален стандарт на знания и умения. Обучението става в процеса на работата от други съдебни служители. Дори каидати с юридическо образование срещат трудности при ежедневната работа в съдебната администрация. Съществуващата програма на НИП за обучение на съдебни служители е единствения начин за първоначално обучение и за продължаваща квалификация. Но то не може да замени изначалната липса на нарочно специализирано професионално обучение.

Крайно време е да се предприемат мерки за признаването на тази професия и включването и в списъка на професиите, за които се предвижда професионално обучение, за създаването на обучителна програма за подготовка на такива служители на ниво средно и висше образование, при единни държавни стандарти. Това може да бъде направено само при координирани усилия на различни държавни органи и учебните заведения, но Висшият съдебен съвет следва да бъде инициатор и двигател на този процес.

Представените идеи не са абстрактни. По мое мнение те са реалистични, измерими и добре би било да бъдат превърнати в реалност.

Някои от тях могат да бъдат осъществени сравнително бързо и без ангажиране на значителен ресурс, особено финансов. Други изискват повече време, включително и детайлно планиране на дейностите и осигуряване на средства за тяхното постигане.

За това е необходимо структуриране на програма за действие в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, но в рамките на законовия мандат. И нейното изпълнение следва да е максимално публично и прозрачно. Но то може да бъде гарантирано единствено ако има подкрепата на цялата професионална общност и на колегите съдии в частност.

Съдебна дейност е имало преди нас ще има и след нас. И това не бива да бъде забравяно от всички магистрати и най – вече от тези, които заемат мандатни позиции.

Неприемливо е основен мотив за заемане на една длъжност да бъде задължителната смяна на действащия модел. Промяната не може да е цел. Тя е средство за постигане на определени резултати, които следва да са ясно очертани, обсъдени и подкрепени от професионалната общност, ресурсно осигурени и времево структурирани в оперативен и стратегически план.

Реформа означава да знаеш какво е постигнато и как, какво е състоянието на една система в настоящия момент, необходима ли е промяна и от какво е обусловена, какво искаме да постигнем и с какви дейности, какъв ресурс би бил необходим и дали може да бъде осигурен.

Отричането на работата на колегите преди нас е деконструк-

тивно, гарантира профанизиране на правосъдието и правна нестабилност. Работещите в органите на Съдебната власт и обществото едва ли приемат това за нормално.

Експериментите със съдебната дейност без професионален опит и подход водят до излишно противопоставяне и няма да решат съществуващите проблеми. Те водят до нови такива и за преодоляване на последиците ще са необходими много време и усилия, които биха могли да бъдат насочени към градивно сътрудничество.

По мое мнение основна задача на новия състав на Висшия съдебен съвет е да създаде необходимите условия за запазване на положителните достижения, те да бъдат развити, надградени и осъвременени.

Да осигури спокойствие в ежедневната работа с органите на Съдебната власт и администрацията, балансиран подход в условията на взаимна чуваемост, прозрачност и откритост при поставяне на проблемите и тяхното мотивирано решаване.

Да няма 25 началника, а една обща воля в резултат на демократично взети решения, съобразно законовите правомощия, постоянен и пряк контакт с колегите, другите органи на държавна власт и медиите.

Да въведе нови добри практики, които да гарантират устойчивото развитие на организацията и управлението на правораздавателната дейност, в услуга на правните субекти и правната сигурност.

18.04.2017 г.

подпис: